

Het verhaal van de familie Sieling jaren 1954-'70

“Vandaag heb ik een ontmoeting met Piet Sieling en Tilly Hoekstra, zijn echtgenote. De vader van Piet is de voor veel oud-bewoners bekende kok die in de jaren '50, '60 en '70 de scepter zwaaide in de centrale keuken en ons versteld deed staan van zijn kookkunsten. Nou ja, versteld deed staan is misschien wel wat sterk uitgedrukt, maar met het beschikbare budget maakte hij ervan wat mogelijk was. Piet zijn moeder is bij velen bekend als tante Lenie de initiatiefneemster van de kinderboerderij. En Tilly? Tilly was groepsleidster op Klimop in de periode 1959-1961. Helaas kon tante Lenie, ze is inmiddels 95 jaar, niet bij dit interview aanwezig zijn. Haar geheugen is niet meer wat het was, maar dat van haar zoon Piet en haar schoondochter Tilly laat niets te wensen over. De mappen met foto's en andere informatie komen op tafel en Piet en Tilly beginnen te vertellen.

Onze komst naar de Rudolphstichting

Piet: “Pa en ma verhuisden in 1954 vanuit Rotterdam naar de Rudolphstichting. Mijn vader ging daar werken als kok en, zoals gebruikelijk was in die tijd, als je daar ging wonen en werken dan kreeg je ook pleegkinderen in huis. Na de verhuizing van ons gezin naar de Rudolphstichting ben ik in Rotterdam gebleven bij een tante. Ik heb daar eerst de opleiding tot fijn instrumentmaker afgemaakt en pas daarna ben ik ook op de Rudolphstichting komen wonen. Ik was toen vijftien jaar. Na de LTS heb ik een baan gezocht en gevonden in Barneveld. Ik kwam bij een horlogemaker in de leer en ik ben mijn hele werkzame leven uurwerkreparateur en horlogemaker geweest. In 1961 ben ik getrouwd met Tilly. Zij werkte als groepsleidster op Klimop. We hebben elkaar leren kennen via de jeugdvereniging 'Sola Fide'. En van het een kwam het ander. Het voordeel van “eigen kind” zijn, was dat je overal mocht komen. Ook op de dameskamer van het paviljoen waar ze werkte. We hebben daar heel veel gezellige avonden doorgebracht. Mijn vader zwaaide de scepter in de keuken en hij wist bijna alles van iedereen. Die keuken was een geweldige bron van informatie voor iedereen. Hij tipte mij voor Tilly in de zin van: Er is weer een nieuwe leidster op Klimop. Het is een dochter van een dominee uit Den Haag. Omdat mijn vader foto's van dominees spaarde vond hij haar wel een goede partij voor mij.

Tilly: “Na een jaar verkering raakte ik zwanger en we waren nog niet getrouwd. Dat heeft wel gevolgen gehad. In die tijd was het nog gebruikelijk dat je schuld moest bekennen in de kerk als je voor het huwelijk zwanger was geworden. Je moest vertellen wat je verkeerd gedaan had. Gelukkig hoefde dat niet meer voor de kerkenraad. Wij konden volstaan met een gesprek in de studeerkamer van dominee Suurmond. Dat kun je je niet meer voorstellen in deze tijd. We zijn in oktober 1961 getrouwd en in Barneveld gaan wonen. Ik kon niet meer blijven werken als groepsleidster.”

Piet: “ Je kunt dus niet zeggen dat ik lang op de Rudolphstichting heb gewoond. Maar ik kwam er elke week op bezoek. Mijn ouders woonden er natuurlijk en ik was een fanatiek voetballer en bleef trouw aan mijn 'kluppie' S.V. De Glind, waar ik meer dan vijftientig jaar heb gespeeld. Pa was af en toe scheidsrechter en dan had je natuurlijk ook Gerrit van de Broek, een bekende persoonlijkheid. Hij was grensrechter en kantinebeheerder. Maar die verhalen ken je wel. En wat betreft eigen kinderen en pleegkinderen? Ja, er was verschil. Dat was wel duidelijk. Dat kun je niet ontkennen. Wij hadden meer vrijheid. Wat ik niet als prettig heb ervaren is de tweedeling van scholen. Een school voor de eigen kinderen en een school voor de pleegkinderen. Dat heeft ook in ons gezin wel een rol gespeeld.”

Eigenschappen van een groepsleidster: orde kunnen houden en inlevingsvermogen hebben

Tilly: “Je merkte aan de kinderen in de groep van Klimop, dat ze graag in een pleeggezin wilden wonen. Dat was een soort promotie. Je woonde in een gezin en dat was net echt. Er waren ook

kinderen in mijn groep die graag in pleeggezin wilden bij de familie Sieling. Dat was top. Eén van de eigenschappen die je als groepsleidster moest hebben in mijn tijd was dat je orde kon houden en dat je inlevingsvermogen had. Dat waren twee belangrijke eigenschappen. Wat ook nog bestond was de isoleercel. Als je bijvoorbeeld was weggelopen (pikpoten) dan kwam je in de isoleercel terecht. Ik weet niet of je het echt een isoleercel kunt noemen, maar het was een kamertje waar je werd afgezonderd. Wat mij bij gebleven is van mijn tijd als groepsleidster is het verhaal van een meisje waarvan de vader in de gevangenis zat. Zij kreeg brieven van hem en zij wilde graag dat ik de inhoud van de brieven las. Ze wilde mij echter niet laten weten dat haar vader in de gevangenis zat. Ze had de brieven dus zo gevouwen dat ik alleen de inhoud kon lezen. Uiteraard kende ik haar achtergrond maar ik vond dat wel heel aangrijpend. Of dat jongetje dat stotterde. Hij had moeite met het zeggen van woorden met de k van koffie. Als je hem dan vroeg wat hij wilde drinken dan zei hij: “Kkk..., doe maar limonade.” Gek dat je zulke dingen nog weet. Ik ben benieuwd hoe het deze kinderen later in hun leven is vergaan.”

Als we kattenkwaad uithaalden dan wist iedereen dat

Piet: “Ik ging mooi mijn eigen gang. Ik was een aardige jongen en deed niets vervelends. Mijn vaste vrienden waren Jan Nieuwenhout, de zoon van de schoenmaker, en Jan van der Zee. Zijn vader was conciërge en die woonden in het hoofdgebouw. Sjoerd Faber, de zoon van de administrateur, kwam daar later ook bij. Uiteraard haalden we kattenkwaad uit. Ik weet nog goed dat we met onze bromfietsen op zondag stiekem rondjes reden op de Ringlaan. Nou ja, stiekem. Je snapt wel dat het opviel en dan kwam bakker Smit klagen bij mijn ouders. Tja, dan zwaaide er weer wat. Je moet bedenken dat in die tijd zwemmen op zondag al taboe was om over gemengd zwemmen maar niet te spreken. Dus wat wij deden was tegen het zere been. De sociale controle was groot en dat benauwde wel. Ook als eigen kinderen hadden we daar mee te maken. Als we kattenkwaad uithaalden dan wist iedereen dat. En ook als we het niet hadden gedaan, dan hadden we het nog gedaan. Ik weet nog dat we als gezin altijd meededen met feesten en andere activiteiten. Er was een grote saamhorigheid. Het kerkelijk leven speelde ook een belangrijke rol. Vooral voor de familie van de Broek had ik respect. Blijde gelovige mensen en vooral Gerrit. Hij mocht graag zingen en onderweg naar de kerk hoorde je hem al van verre aankomen, alvast psalmen zingend. En ze hebben wat voor de kiezen gehad die familie. Ze hebben drie kinderen verloren. Twee door een ongeval en een door ziekte.”

Zelf geen pleegouders

Tilly: “We hebben er later ook wel over nagedacht of we zelf pleegouders zouden worden in het jeugdorp. Uiteindelijk hebben we dat niet gedaan. Ik denk dat we moeite zouden hebben gehad met het loslaten en het steeds weer afscheid moeten nemen van kinderen. Dat leek mij erg moeilijk. Maar ook de kleine gemeenschap benauwde ons. De sociale controle was erg groot.”

Pa was altijd bezig

Piet: “Ja, en wat pa en ma betreft. Pa was zeven dagen in de week aan het werk, want ook op zondag moest er gekookt worden. En als hij niet kookte, dan was hij nog altijd bezig. Ik herinner me nog dat hij een kwast met rode verf in zijn handen had. Hij moest iets schilderen en toen hij dat klaar had, zat er nog verf aan de kwast of in de pot, dus werd er ook nog iets anders rood geschilderd, er mocht niks verspild worden. Het kon dus zomaar gebeuren dat ineens van alles rood gekleurd was.”

Tilly: “We kregen elke week op de groep een overzicht wat we te eten kregen. Daar stond dan altijd een spreuk of gezegde op. Dat was typerend voor pa. Hij zorgde ook voor het geestelijk voedsel.

Hij was een echt gemeenschapsmens die altijd klaar stond

Piet: “Pa ging nooit op vakantie. Ik kan mij slechts een keer herinneren dat pa en ma op vakantie gingen met vrienden uit Rotterdam, de familie Den Outer. Hij was vroeger conciërge geweest op de Rudolphstichting. Ze zouden met z’n vieren naar Friesland gaan en daar overnachten. Pa reed, maar geen plek was hem naar het zin. Dan maar naar Noord-Holland, maar ook daar kon hij niets van zijn gading vinden. Ze waren toen zo dicht bij huis dat hij zei: “We kunnen beter naar huis gaan.” Dat was dus in een dag een rondje Nederland. Dat was zijn vakantie. Oost west thuis best. Hij was ook altijd Sinterklaas. Ik denk dat veel kinderen zich dit zullen herinneren. Hij speelde ook voor Sinterklaas op de school van onze kinderen in Barneveld. Peter, onze zoon, kwam thuis van een sinterklaasfeest en hij vertelde dat Sinterklaas net zo’n bril had als opa en ook dezelfde schoenen aanhad. We hebben hem toen maar verteld dat opa voor Sinterklaas speelde. Pa was ook erg actief voor de ‘Luidklok’, het kerkblad. Daar heeft hij altijd stukjes voor geschreven. Ik zie hem nog zitten achter zijn typemachientje. Hij tikte eigenlijk het hele blad. Ik denk dat veel mensen die stukjes van hem nog wel kennen.

Pa had nog een tic: foto’s bewerken. Hij vond het mooi om met een kartelschaar de randen van foto’s te knippen. En hij spaarde dominees, daar heeft hij een hele verzameling van, een galerij van weleerwaarde heren. Albums vol. Ik was lid van D.I.N.D.O.A. (Door Inspanning Nuttig, Door Ontspanning Actief), de toneelvereniging. Mijn vader was daar ook lid van. Hij speelde en grimeerde, kortom, hij was een manusje van alles. Ik denk dat je nu wel ongeveer een beeld hebt wat voor mens mijn vader was.

En dat was nog niet alles. Hij hielp mijn moeder ook nog op de kinderboerderij. Als er materiaal moest komen dan scharrelde hij het wel op. Hij was een echt gemeenschapsmens die altijd klaar stond voor een ander en nooit nee zei.

Toen mijn pa begon met koken, kookte hij voor 200 personen met een beperkt budget. Dat was nog in de oude keuken in het meisjespaviljoen. Dat was een drukke tijd.”

Tilly: “Ja dat klopt. Trouwens het broodbeleg kregen we ook nog uit de centrale keuken. Het algemene beeld was dat hij goed kon koken. Er zat wel regelmaat in: bijvoorbeeld op vrijdag kroketten en op zaterdag macaroni. ‘s Winters kregen we op vaste dagen snert en pannenkoeken.”

Piet: “Ik weet het niet zeker meer, maar volgens mij is pa voor zijn 65^e jaar gestopt met werken. Hij was hartpatiënt. Hij heeft nog wel zijn 25 jarig jubileum gevierd, maar kort daarna is hij gestopt. Dat zal eind jaren ‘70 zijn geweest.

Mijn vader was ook een pleegkind op de Rudolphstichting

Wat waarschijnlijk niemand weet, is dat mijn vader ook pleegkind is geweest op de Rudolphstichting. Hij is geboren in 1917 in Rotterdam. Hij was negen jaar toen zijn moeder overleed. Zijn vader vond het moeilijk om alleen te zijn en kon niet voor het gehele gezin zorgen. Er waren in totaal negen kinderen. Mijn vader was de jongste. Samen met zijn broer Anton, de op een na jongste, is hij in 1926 in een pleeggezin geplaatst bij boer Leenstra. Hij heeft nooit veel over die tijd gepraat. Hij schaamde zich ervoor. In die tijd zaten er veel kinderen op De Rudolphstichting die via de kinderrechter geplaatst waren. Later is zijn broertje Anton in een ander pleeggezin geplaatst. Ik weet niet hoelang pa op De Rudolphstichting is geweest. Ik denk tot 1938. Hij was toen 21. Hij was een banketbakkerszaak in Rotterdam begonnen. Zoals bij zo velen gooide de oorlog roet in het eten. De zaak werd gebombardeerd. Hij is in 1939 getrouwd met mijn moeder. Het heeft lang geduurd voordat hij over zijn tijd als kind op De Rudolphstichting met de familie kon praten. Mijn oom Anton heeft er nooit over gesproken. Zijn kinderen hebben het van ons moeten horen.

De kinderen dweepten met 'tante Lenie' mijn moeder

Ja, en wat ma betreft. Helaas kan ze bij dit interview niet aanwezig zijn. De jaren beginnen te tellen. Ze is inmiddels 96 jaar en haar geheugen laat haar wat in de steek. Ma was altijd heel druk. Je zou nu zeggen een beetje adhd-achtig, maar die term kenden we vroeger niet. Ze was erg lenig. Ze heeft heel lang gevolleybald. Tante Lenie werd ze door de kinderen genoemd. De kinderen dweepten met haar. Begin jaren '60 kwam directeur Mulder bij haar met de vraag of zij niet een kinderboerderij wilde opzetten. Ze is begonnen met anderhalve konijn, een kip en een schuurtje. Pa ging allerlei bedrijven langs voor materiaal en ma ging alle groepen en scholen langs. Met behulp van diverse acties van de Koninklijke Luchtmacht en de opbrengst van de kinderpostzegels kwam de kinderboerderij tot stand. Mijn moeder kon op een goede manier met kinderen omgaan en de kinderen bleven ook komen. Het was er altijd druk. Ze verzorgde jarenlang ook excursies voor kleuterklassen en hun leerkrachten. In mijn ogen was ze de creatiefste moeder van de gehele omgeving. Handwerken, houtbewerken, werken met perspex, dieren verzorgen, aandacht voor kinderen, ze kon werkelijk alles. Geleidelijk aan breidde de veestapel zich uit. Er kwamen pony's bij etc. Bij haar konden kinderen alles doen wat ze wilden. Alles mocht, maar niets hoefde. Ze was een praatpaal voor iedereen. In 1977 ging ze met pensioen en kreeg ze een prachtig afscheid. Ik heb de plakboeken nog in mijn bezit die de kinderen hebben gemaakt bij haar afscheid. Kijk hier heb je een mooie:

LIEVE MEVROUW SIELING,
IK VINT HET NIET ZO FIJN DAT U WEG GAAT.
IK MAAKTE MOOIE MICKIE MOUSEN EN DAN VERFDE IK ZE.
DAG VAN LIESBETH

Ik denk dat mijn moeder het vermogen had om vanuit het kind te kijken. Dat heeft ze volgens mij altijd gedaan. Dat was haar kracht.”

En de boodschap van Piet en Tilly aan de huidige leefgemeenschap luidt:

“Een kind uit huis plaatsen is altijd een zwaar middel. Als het onvermijdelijk is, benader het normale dan zo dicht mogelijk.”

Piet en Tilly, Barneveld 25 juli 2014